

بررسی رابطه بین مالکیت مدیریتی، مالکیت نهادی و گزارشگری پایداری و تأثیر آنها بر مدیریت سود

رویا دارابی^۱

محمد محمدی^۲

بهنام کریمی دلدار^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۲۰ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

چکیده

هدف پژوهش: بررسی رابطه بین مالکیت مدیریتی، مالکیت نهادی و گزارشگری پایداری و تأثیر آنها بر مدیریت سود می‌باشد. روش‌شناسی پژوهش: پژوهش حاضر بر مبنای هدف، از نوع کاربردی و از نقطه نظر روش استنتاج، از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد. قلمرو تحقیق بازه زمانی ۷ ساله از ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ را در بر گرفته و مکان تحقیق بورس اوراق بهادار تهران و شرکت‌های پذیرفته شده در بورس می‌باشد. به منظور بررسی صحت فرضیه‌های پژوهش، از رگرسیون چندمتغیره مبتنی بر داده‌های ترکیبی با اثرات ثابت و از نرم افزار ایویوز ۱۱ استفاده شده است. یافته‌های پژوهش: نتایج فرضیه‌های پژوهش نشان داد که مالکیت مدیریتی بر گزارش پایداری تأثیر معنی‌دار و منفی دارد. مالکیت نهادی بر گزارش پایداری تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد. گزارش پایداری بر مدیریت سود تأثیر معنی‌داری ندارد. بحث و نتیجه‌گیری: نظریه سهامداران توضیح می‌دهد که مشارکت سهامداران که یکی از آن‌ها مدیریتی است برای دستیابی به اهداف شرکت بسیار مهم است. هر چه مالکیت مدیریتی در شرکت بیشتر باشد، افشای گزارش پایداری را افزایش می‌دهد. بر اساس تئوری ذینفعان، مالکیت نهادی حق کنترل مدیریت را از طریق یک فرآیند نظارت موثر دارد. بر اساس نظریه سهامداران، پارادایم پذیرفته شده برای توضیح این موضوع است که چرا شرکت‌ها در فعالیت‌های اجتماعی و زیست محیطی به عنوان یک استراتژی برای به حداکثر رساندن بازده سرمایه‌گذاری بلندمدت و موفقیت تجاری پایدار شرکت می‌کنند.

واژه‌های کلیدی

مالکیت مدیریتی؛ مالکیت نهادی؛ گزارشگری پایداری؛ مدیریت سود

۱. گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. Royadarabi110@yahoo.com

۲. استادیار حسابداری، گروه حسابداری، دانشگاه غیرانتفاعی پرندک، ایران. mohamadi.Mkz@gmail.com

۳. دانشجوی مقطع دکتری حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. behnamdeldar.67.1988@gmail.com

مقدمه

یکی از روش‌هایی که اغلب برای تهیه صورت‌های مالی استفاده می‌شود تا از منظر سهامداران خوب به نظر برسد، مدیریت سود است. مدیریت سود رفتاری است که به دلیل تمایل به توجه بیشتر به سود، به ویژه توسط مدیران و به دلیل اینکه عملکرد آن‌ها بر اساس آن اطلاعات سنجیده می‌شود، با قوانین منطبق نیست یا دچار انحراف (رفتار ناکارآمد) می‌شود. هدف از مدیریت سود، ایجاد حفاظت از خود برای مدیران و شرکت و به منظور پیش‌بینی رویدادهای غیرمنتظره به نفع طرف‌های درگیر در شرکت است (ایندی و همکاران^۱، ۲۰۲۲). مدیریت سود یک شیوه مدیریتی است که در تحقیقات در تئوری حسابداری مثبت و تئوری نمایندگی و همچنین در چارچوب عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سایر شرکای تجاری پدید آمده است. مدیریت سود را می‌توان در چارچوب تئوری بازار کارآمد نیز بررسی کرد. در این دیدگاه، مدیران انگیزه دارند تا سود را دستکاری کنند تا افشای اطلاعاتی بیشتری را نشان دهند (کاگک و کوگوا^۲، ۲۰۲۱). مدیریت سود زمانی اتفاق می‌افتد که مدیران عمداً از قضاوت‌ها در گزارش‌گری مالی و ساختار تراکنش‌های مالی برای تغییر گزارش‌های مالی استفاده می‌کنند تا برخی از ذینفعان را در مورد عملکرد اقتصادی اساسی شرکت گمراه کنند یا بر نتایج قراردادی که به اعداد حسابداری گزارش شده بستگی دارد، تأثیر بگذارند (کیارلند و همکاران^۳، ۲۰۲۰). بر این مبنا، اطلاعات (نه تنها اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی، بلکه اطلاعات مربوط به کلیه فعالیت‌ها و رویه‌های شرکت) نقش مهمی ایفا می‌کنند. در این بین، افشای مسئولیت اجتماعی و زیست محیطی یکی از استراتژی‌های تجاری شرکت برای افزایش سود است (ایندی و همکاران، ۲۰۲۲). شرکت‌هایی که مسئولیت اجتماعی شرکت را اجرا می‌کنند، انتظار پاسخ مثبت از بازیگران بازار مانند سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان دارند که می‌توانند ارزش شرکت را افزایش دهند. فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی شرکت را می‌توان در قالب گزارش‌دهی پایداری که بر جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی تمرکز دارد، محقق نمود (هربرت و مارک^۴، ۲۰۱۹). گزارش‌گری پایداری یا در عنوانی بهتر، گزارش‌گری مالی پایدار یکی از موضوعات مهم در فرآیند توسعه یک شرکت است. دولت در نظارت و اندازه‌گیری تعهدات برنامه مسئولیت اجتماعی شرکت به دلیل عدم تحلیل گزارش‌های ارائه شده توسط شرکت‌ها با مشکل مواجه است. این دلیل باعث ایجاد مقررات ویژه‌ای شده است که گزارش‌پایداری را با جزئیات و جزئیات قابل اندازه‌گیری تنظیم می‌کند (ایندی و همکاران، ۲۰۲۲). در دیگر سو، مالکیت سهام نهادی یا سرمایه‌گذاران نهادی این حق را دارند که مدیریت را از طریق یک فرآیند نظارت مؤثر کنترل کنند تا عملکرد مدیریت را برای اولویت دادن به منافع سایر طرف‌ها (ذینفعان) تشویق کنند. این بدان معنی است که مالکیت سهام نهادی بزرگ می‌تواند کیفیت اطلاعات و افشای گزارش‌های پایداری توسط شرکت‌ها را تشویق کند (آلینیاری و واهیونی^۵، ۲۰۱۷). سرمایه‌گذاران نهادی که نماینده

---

1. Indy et al.
 2. Cug & Cugova
 3. Kjærland et al.
 4. Herbert and Mark
 5. Aliniari & Wahyuni

صندوق‌های بازنشستگی، شرکت‌های بیمه، بانک‌ها، صندوق‌های سرمایه دولتی و سایر مؤسسات مانند صندوق‌های تأمین و سرمایه‌گذاری مشترک و شرکت‌های سهام خصوصی هستند، وجوه را به نمایندگی از ذینفعان سرمایه‌گذاری می‌کنند و بازیگران غالب در بازارهای مالی جهانی هستند. با گذشت زمان، علاقه سرمایه‌گذاران به بهبود عملکرد گزارشگری پایداری شرکت‌های مطبوع آن‌ها، به طور چشمگیری افزایش یافته است (قاسم و همکاران^۱، ۲۰۲۲). چالش اصلی سرمایه‌گذاران نهادی هنگام ادغام اطلاعات گزارشگری‌های پایداری در فرآیند تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری، عدم مقایسه اطلاعات این دست از گزارش‌ها در بین شرکت‌ها و نهادهای رتبه‌بندی است (برگ و همکاران^۲، ۲۰۲۲). سرمایه‌گذاران نهادی از مالکیت قابل توجه سرمایه‌گذاران نهادی خود در بازارهای سهام بین‌المللی برای اعمال نفوذ بر این بازارها و به ویژه بر استراتژی‌ها و تصمیمات مرتبط با مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها استفاده می‌کنند (دایک و همکاران^۳، ۲۰۱۹). همچنین، مالکیت مدیریتی نیز در رابطه با گزارشگری‌های پایداری و دستکاری صورت‌های مالی تأثیرگذار است. مالکیت مدیریتی به عنوان یک عامل مهم در کاهش مشکلات نمایندگی و همسو کردن منافع مختلف مالکان و مدیران در نظر گرفته می‌شود (لین و نگوین^۴، ۲۰۲۲). چنانچه مدیران دارای تعداد قابل توجهی سهام شرکت باشند، تمایل دارند تا ارزش سهامداران را به حداکثر برسانند. این بدان معنی است که اگر منجر به بهبود ارزش شرکت شود، آن‌ها احتمالاً مشارکت در مسئولیت‌های اجتماعی شرکت را ترویج خواهند کرد؛ به عبارت دیگر، مالکیت مدیریتی می‌تواند فعالیت‌های محیطی و اجتماعی را افزایش دهد (دخلی^۵، ۲۰۲۱؛ چن و همکاران^۶، ۲۰۲۱). یکی دیگر از منظرهای بررسی رابطه بین مالکیت مدیریتی و گزارشگری‌های پایداری تابع جهت‌گیری سود کوتاه مدت در مقابل بلندمدت است. این رابطه می‌تواند در چشم انداز بلندمدت با دیدگاه مشارکت در مسئولیت‌های اجتماعی شرکت که ارزش شرکت را تقویت می‌کند ارتباط مثبت داشته باشد زیرا مدیران با سهام خود ممکن است انگیزه داشته باشند تا بر ارزش بلندمدت شرکت تمرکز کنند و در نتیجه مشارکت بیشتری در مسئولیت‌های اجتماعی شرکت داشته باشند. با این حال، اگر مدیران به سود کوتاه‌مدت شرکت که به مزایا و سایر پاداش‌های آن‌ها مرتبط است، توجه بیشتری داشته باشند، ممکن است مستعد اداره کسب‌وکار به نحوی باشند که به نفع همه ذینفعان نباشد (لین و نگوین، ۲۰۲۲).

با توجه به مبانی مطرح شده فوق و این مسأله مهم که عملکرد خوب در حوزه‌های مسئولیت اجتماعی شرکت و نیز گزارشگری پایداری مطلوب برای شرکت‌ها در ایران با توجه به وضعیت وخیم زیست محیطی حیاتی است و همچنین پیوند بین ساختار مالکیت مدیریتی، مالکیت نهادی و گزارشگری پایداری و تأثیر آن‌ها بر مدیریت سود ممکن است نقطه کلیدی آن‌ها برای دستیابی به این هدف باشد، لذا پژوهش حاضر تمرکز خود را بر بررسی بررسی رابطه بین مالکیت مدیریتی، مالکیت نهادی و گزارشگری پایداری و تأثیر آن‌ها بر مدیریت سود، معطوف ساخته است تا علاوه بر

1. Qasem et al.
2. Berg et al.
3. Dyck et al.
4. Lin & Nguyen
5. Dakhli
6. Chen et al.

بسط موضوعی جدید، ابعاد پیدا و پنهان این موضوع را پیش از پیش نمایان سازد و به این سؤالها پاسخ دهد که مالکیت نهادی و مدیریتی با توجه به بافت سازمانی خاص در شرکت‌های ایرانی، چه تأثیراتی می‌تواند بر گزارشگری پایداری و مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس داشته باشد؟

مبانی نظری و توسعه فرضیه‌های پژوهش

یکی از پیامدهای اجرای اصول حاکمیت شرکتی این است که شرکت‌ها نمی‌توانند تنها به عملکرد مالی فکر کنند، بلکه باید ارزیابی عملکرد اجتماعی و زیست محیطی خود را نیز در بر گیرند. متعاقب این موضوع، شرکت‌ها فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی و زیست محیطی خود را از طریق گزارش‌های پایداری برای برآوردن منافع ذینفعان افشا می‌کنند (ایندی و همکاران، ۲۰۲۲). تحقیق انجام شده توسط آمار و چاکرون^۱ (۲۰۱۸) در مورد تأثیر مسئولیت اجتماعی شرکت بر مدیریت سود مبتنی بر چارچوب تحلیلی ISO ۲۶۰۰۰ است که تصریح می‌کند شرکت‌ها باید به هفت بعد جامعه احترام بگذارند. تأثیر منفی مسئولیت اجتماعی شرکت بر مدیریت سود، نشان می‌دهد که شرکت‌هایی که مسئولیت اجتماعی شرکتی بیشتری دارند، مدیریت سود کمتری انجام می‌دهند. این مشاهدات با آثار قبلی مانند آنچه که توسط (کیم و همکاران^۲، ۲۰۱۲؛ فررو^۳، ۲۰۱۶؛ گراس-گیل و همکاران^۴، ۲۰۱۶)، منتشر شده است، مطابقت دارد. علاوه بر این، حاکمیت شرکتی، احترام به حقوق بشر، مدیریت خوب زیست محیطی و برآورده کردن انتظارات مصرف‌کننده معنای قابل توجهی دارد و نمی‌تواند تأثیر منفی بر مدیریت سود داشته باشد. از سوی دیگر، روابط و شرایط کار، عادلانه عمل و مشارکت جامعه تأثیری بر مدیریت سود ندارند و تأثیر گزارشگری پایداری بر مدیریت سود را تحلیل می‌کنند. با این حال، تفاوتی با تحقیقات قبلی وجود دارد، یعنی این تحقیق تنها به بررسی جنبه مالکیت یعنی مالکیت مدیریتی و مالکیت نهادی می‌پردازد. فریمن و همکاران^۵ (۲۰۱۰) ذینفع را به عنوان یک سازمان، گروه یا فردی که می‌تواند تحت تأثیر قرار گیرد و اهداف سازمان را تحت تأثیر قرار دهد، تعریف می‌کنند. این تعریف نشان دهنده یک رابطه تأثیر دو طرفه بین یک سازمان و ذینفعان آن است. «تئوری ذینفعان»^۶ در هسته تحقیقات گزارشگری و حسابداری پایداری قرار گرفته است زیرا بر مسئولیت‌پذیری سازمانی گسترده تر تأکید دارد. این نظریه ادعا می‌کند که مسئولیت‌پذیری سازمانی فراتر از ارائه حساب‌ها به سهامداران است و شامل همه افراد و گروه‌هایی می‌شود که تحت تأثیر تصمیم‌هایشان قرار می‌گیرند (کائور و لودیا^{۱۸}، ۲۰۱۸). ارتباط با متغیرها در این مطالعه به این دلیل است که نظریه ذینفعان یک رابطه تأثیر دو طرفه را بین سازمان و ذینفعان آن نشان می‌دهد. مشارکت ذینفعان اعم از مدیریتی و نهادی در تصمیم‌گیری برای دستیابی به عملکرد سازمانی بسیار مهم است. شرکت‌هایی که گزارش‌های پایداری را افشا می‌کنند، انتظار پاسخ مثبت از

1. Amar and Chakroun
2. Kim et al.
3. Ferrero
4. Gras-Gil et al.
5. Freeman et al.
6. Stakeholder theory
18. Kaur & Lodhia

سوی ذینفعان دارند. نظریه ذینفعان همچنین ادعا می‌کند که مسئولیت‌پذیری تحت تأثیر تصمیمات ذینفعان است. عزیز^۱ (۲۰۱۴) بیان می‌دارد که حاکمیت شرکتی خوب حاکمیت شرکتی است که دستور کار گسترده تری در آینده دارد. تمرکز پاسخگویی شرکتی که در ابتدا هنوز متمرکز یا معطوف به سهامداران (ذینفعان) بود، اکنون گسترده تر شده است و برای حاکمیت شرکتی باید به منافع ذینفعان نیز توجه شود. در نتیجه این تغییر پارادایم، حاکمیت شرکتی باید مسائلی مانند مسئولیت اجتماعی شرکتی را در نظر بگیرد. خاتیب و همکاران^۲ (۲۰۲۲) بیان می‌دارند که حاکمیت شرکتی فرآیند و ساختاری است که برای هدایت و مدیریت فعالیت‌های تجاری و شرکت به سمت افزایش رشد کسب‌وکار و پاسخگویی شرکتی استفاده می‌شود. حاکمیت شرکتی با روش‌هایی سروکار دارد که تامین‌کنندگان مالی شرکت‌ها از بازگشت سرمایه‌شان اطمینان می‌دهند. کائور و لودیا (۲۰۱۸) در دیگر سو بیان می‌دارند که به طور کلی گزارش‌دهی پایداری به عنوان یک روش مدیریت اطلاعات و حسابداری توصیف می‌شود که هدف آن ایجاد و ارائه اطلاعات با کیفیت بالا برای نشان دادن پیشرفت سازمان به سمت اهداف پایداری است. گزارش پایداری از منظر اویار و همکاران^۳ (۲۰۲۱) به عنوان یک ابزار ارتباطی رسمی برای آشکار کردن عملکرد پایداری سازمان توصیف می‌شود. گزارش پایداری احساس مسئولیت شرکت در قبال جامعه را توصیف می‌کند که می‌تواند در جنبه‌های گزارش شده مشاهده شود و همچنین منبع اطلاعاتی برای تصمیم‌گیری سهامداران است. گزارش پایداری ابزاری برای ایجاد روابط خوب با سهامداران، بهبود وجهه و شهرت شرکت و حفظ اعتماد عمومی است. حسنه و همکاران^۴ (۲۰۱۷) بیان می‌دارند که شرکت‌ها در قبال ذینفعان متشکل از سرمایه‌گذاران، مصرف‌کنندگان، کارکنان، توزیع‌کنندگان و عموم افراد مسئول هستند. پایداری از سه جنبه مردمی-اجتماعی تشکیل شده است. سیاره-محیط زیست؛ و سود-اقتصاد؛ بنابراین، شرکت باید مسئول تأثیرات مثبت و منفی ناشی از جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی باشد.

مدیریت سود، اقدام مدیر برای افزایش یا کاهش سود گزارش شده واحد است که مسئولیت آن برعهده اوست، اما ارتباطی با افزایش یا کاهش سودآوری شرکت در بلندمدت ندارد (ایندی و همکاران، ۲۰۲۲). سوربانی و هریانتی^۵ (۲۰۱۵) مدیریت سود را به عنوان اقدامی از سوی مدیر در استفاده از سیاست‌های حسابداری برای گزارش اعداد حسابداری که مطابق با شرایط اقتصادی واقعی شرکت نیست و سرمایه‌گذاران را در تصمیم‌گیری اقتصادی با ارقام سود گمراه می‌کند، تعریف می‌کنند. با این حال، گومانتی^۶ (۲۰۰۰) بیان داشت که که مدیریت سود ارتباط نزدیکی با سطح سود (درآمد) یا عملکرد تجاری یک سازمان دارد. دستاوردهای مدیریت و ارائه مشوق‌های دریافتی همیشه با سود به دست آمده مرتبط است؛ بنابراین مدیریت سعی خواهد کرد صورت‌های مالی خود را به بهترین نحو گزارش کند تا سود نشان داده شده ثابت باشد و از اطلاعات زیان‌جوگیری کند تا دستاوردهای خود را نشان دهد.

1. Aziz
2. Khatib et al.
3. Uyar et al.
4. Hasanah et al.
5. Suryani and Herianti
6. Gumanti

اطلاعات سود بدست آمده توسط ذینفعان با در نظر گرفتن قدرت سود شرکت به عنوان تصمیم گیرنده استفاده خواهد شد. دستاوردهای مدیریت و ارائه مشوق‌های دریافتی همیشه با سود به دست آمده مرتبط است؛ بنابراین مدیریت سعی خواهد کرد صورت‌های مالی خود را به بهترین نحو گزارش کند تا سود نشان داده شده ثابت باشد و از اطلاعات زیان جلوگیری کند تا دستاوردهای خود را نشان دهد. اطلاعات سود بدست آمده توسط ذینفعان با در نظر گرفتن قدرت سود شرکت به عنوان تصمیم گیرنده استفاده خواهد شد. مدیران به عنوان مالک و مدیر برای سرمایه گذاری های خود و همچنین برای شرکت اقدام خواهند کرد. هرچه مالکیت مدیریتی در یک شرکت بیشتر باشد، بیشتر مدیران شرکت را تشویق می کند تا تلاش بیشتری برای ارائه منافع به شرکت انجام دهند (آنیکتیا^۱، ۲۰۱۵). این موضوع نشان دهنده وجود یک رابطه تاثیر دو طرفه است که در تئوری ذینفعان بین سازمان و ذینفعان آن توضیح داده شده است. اول، ذینفعان می-توانند بر اهداف سازمانی تاثیر بگذارند، به این معنی که عملکرد سازمانی می تواند از فعالیت‌ها و مشارکت ذینفعان بهره-مند شود. دوم، ذینفعان تحت تاثیر دستیابی به اهداف سازمانی قرار می گیرند و این تاثیر، حق ذینفعان را برای مشارکت ذینفعان مشروعیت می بخشد (گائو و ژانگ^۲، ۲۰۰۶). یکی از این تلاش‌ها افشای گزارش پایداری است. بر اساس این توضیح، اولین فرضیه تحقیق ارائه شده به شرح زیر است:

فرضیه (۱): مالکیت مدیریتی بر گزارش پایداری تاثیر معناداری دارد.

در دیگر سو، سهامداران بزرگ توانایی نظارت بر تصمیم گیری مدیریت را دارند. انتظار می رود وجود سرمایه گذاران نهادی از افشای گزارش‌های پایداری به عنوان شکلی از ارتباط شرکتی با سهامدارانی که شرکت مسئول فعالیت‌های تجاری آن است، حمایت کند (اینیدی و همکاران، ۲۰۲۲). علینیار و وهیونی (۲۰۱۷)، نشان دادند که نسبت مالکیت سهام نهادی تاثیر مثبت معناداری بر کیفیت افشای گزارش پایداری دارد. این مطابق با تحقیقات انجام شده توسط نوراحمان^۳ (۲۰۱۳) است که نشان می دهد مالکیت نهادی بر افشای گزارش‌های پایداری تاثیر دارد. یافته های تجربی روابط ترکیبی، از جمله مثبت، منفی و غیر معنی دار را بین مالکیت مدیریتی و عملکرد گزارش پایداری نشان می دهد (فالر و زو کنیفاوزن-آوفسس^۴، ۲۰۱۸). جاوید و لفن^۵ (۲۰۱۹) و چو و ریو^۶ (۲۰۲۲) دو مورد از مطالعاتی هستند که از ارتباط مثبت بین این دو متغیر حمایت می کنند. بر اساس این توضیح، فرضیه دوم پژوهش به شرح زیر است:

فرضیه (۲): مالکیت نهادی بر گزارش پایداری تاثیر معناداری دارد.

شرکت‌ها معمولاً سهامداران کنترلی دارند و ممکن است مدیران شرکت‌ها در رابطه با مسئولیت اجتماعی، گزارش‌های مالی شفاف‌تر و قابل اعتمادتری را برای برآورده کردن انتظارات و منافع ذینفعان شهرت خود منتشر کنند. آنها کمتر احتمال دارد که سود را مدیریت کنند زیرا سعی در پنهان کردن درآمدهای نامطلوب ندارند. این ایده بر اساس «فرضیه

---

1. Aniktia
 2. Gao and Zhang
 3. Nurrahman
 4. Faller & zu Knyphausen-Aufseß
 5. Javeed & Lefen
 6. Cho & Ryu

اجتناب از نزدیک بینی» است (ایندی و همکاران، ۲۰۲۲). (فرو، ۲۰۱۶ و گراس گیل و همکاران، ۲۰۱۶) انتظار دارند که شرکت های دارای مسئولیت اجتماعی انگیزه کمی برای مدیریت سود داشته باشند. بر اساس این توضیحات، فرضیه سوم پژوهش به شرح زیر است:

فرضیه (۳): گزارش پایداری بر مدیریت سود تأثیر منفی دارد.

پیشینه پژوهش

یزدی و همکاران (۱۴۰۱) پژوهشی با عنوان «نقش نفوذ ذی نفعان بر رابطه بین قدرت مدیرعامل و مسئولیت اجتماعی شرکت» انجام دادند. برای آزمون فرضیه های پژوهش از اطلاعات مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در فاصله زمانی بین سال های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ استفاده شده است، نتایج حاصل از آزمون های آماری پژوهش نشان می دهد که بین قدرت مدیرعامل و مسئولیت اجتماعی شرکت رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین، نتایج نشان داد نفوذ ذینفعان رابطه بین قدرت مدیرعامل و افشای مسئولیت پذیری اجتماعی را تشدید می کنند. **صراف و همکاران (۱۴۰۱)** پژوهشی تحت عنوان «تأثیر افق مالکیت نهادی بر مسئولیت اجتماعی و ارزش سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» انجام دادند. هدف این پژوهش بررسی تأثیر افق مالکیت نهادی بر مسیولیت اجتماعی و ارزش سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، طی بازه زمانی ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۹ است. یافته های پژوهش نشان می دهد، افق مالکیت نهادی بلندمدت بر مسیولیت اجتماعی و ارزش سهام شرکت ها تأثیر مثبت و معنادار دارد. همچنین نتایج بیانگر آن است که افق مالکیت نهادی کوتاه مدت بر مسیولیت اجتماعی و ارزش سهام شرکت ها تأثیر منفی و معنادار دارد. **دباغ و همکاران (۱۴۰۰)** پژوهشی تحت عنوان «تأثیر مالکیت نهادی بر رابطه بین خودشیفتگی مدیران و مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» انجام دادند. تجزیه و تحلیل نتایج نشان داد که خودشیفتگی مدیران، تأثیر مثبت و معناداری بر مسئولیت پذیری اجتماعی دارد. از سوی دیگر، مالکیت نهادی، تأثیر مثبت و معناداری بر رابطه بین خودشیفتگی مدیران و مسئولیت پذیری اجتماعی دارد. **خان احمدی و همکاران (۱۴۰۰)** پژوهشی تحت عنوان «بررسی ارتباط سودآوری و شهرت شرکت بر افشای مسئولیت اجتماعی شرکتی در ایران» انجام دادند. نتایج نشان داد که سودآوری شرکت، یک عامل تعیین کننده در افشای مسئولیت اجتماعی شرکتی در ایران می باشد. مطابق با این یافته ها، شرکتهای با سودآوری بیشتر در حوزه سرمایه بکار گرفته شده، افشای مسئولیت اجتماعی بهتری داشته اند. **گیلانی نیا و دکامی (۱۳۹۹)** پژوهشی تحت عنوان «بررسی رابطه بین بیش نمایی سود، ریسک و مسئولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» انجام دادند. نتایج به دست آمده در پژوهش نشان داد بین ریسک سیستماتیک با بیش نمایی سود و مسئولیت اجتماعی شرکت ها رابطه معناداری وجود ندارد؛ اما این ارتباط در مورد ریسک شرکت با بیش نمایی سود و مسئولیت اجتماعی شرکت مورد تایید قرار گرفت. علاوه بر این، بین بیش نمایی سود و افشای مسئولیت اجتماعی شرکت رابطه معناداری وجود دارد. در نهایت، ریسک شرکت بر ارتباط بین بیش نمایی سود و افشای مسئولیت اجتماعی شرکت تأثیر می گذارد. **حسینی**

(۱۳۹۹) پژوهشی تحت عنوان «اثر مسئولیت اجتماعی راهبردی بر عملکرد مالی و ضریب واکنش سود شرکت‌ها» انجام داد. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها بر ضریب واکنش سود، تأثیر مثبت دارد. همچنین، مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها بر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام تأثیر معنی‌داری ندارد، اما بر بازده دارایی‌ها تأثیر مثبت دارد.

ایندی و همکاران (۲۰۲۲) پژوهشی را تحت عنوان «تأثیر مالکیت مدیریتی و مالکیت نهادی بر گزارشگری پایداری و تأثیر آنها بر مدیریت سود» انجام دادند. نتایج نشان داد که مالکیت مدیریتی تأثیری بر گزارش‌دهی پایداری ندارد، در حالی که مالکیت نهادی تأثیری بر گزارش‌دهی پایداری ندارد. گزارشگری پایداری بر مدیریت سود تأثیر منفی دارد.

قاسم و همکاران (۲۰۲۲) پژوهشی را تحت عنوان «انواع مالکیت نهادی و گزارش زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی: مورد شرکت‌های فهرست شده عربستان» انجام دادند. نتایج نشان‌دهنده ارتباط مثبت و معنادار بین گزارش‌های مالکیت سرمایه‌گذاران نهادی و گزارش زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی است. هنگامی که سرمایه‌گذاران نهادی به موسسات دولتی و خصوصی طبقه‌بندی می‌شوند، یافته‌های تحقیق به وضوح نشان می‌دهد که تنها سرمایه‌گذاران نهادی مدیریت شده توسط دولت به صورت مثبت و معنادار با گزارش زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی مرتبط هستند، در حالی که هیچ ارتباط معنی‌داری بین موسسات مدیریت خصوصی و گزارش زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی وجود ندارد. **لین و نگوین** (۲۰۲۱) پژوهشی را تحت عنوان «تأثیر ساختار مالکیت بر عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت در ویتنام» انجام دادند. با تحلیل ۶۵ شرکت در تجزیه و تحلیل در ابتدای اکتبر ۲۰۱۹، یافته‌های تجربی نشان می‌دهد که مالکیت مدیریتی و خارجی ارتباط مثبتی با هم دارند، در حالی که تمرکز مالکیت و مالکیت دولت به طور قابل توجهی با عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت مرتبط نیستند. **دلفی و بیمو**^۱ (۲۰۲۱) پژوهشی را با عنوان «مالکیت نهادی و گزارشگری افشای پایداری با عدم اطمینان محیطی به عنوان متغیرهای تعدیلی» انجام دادند. نمونه این مطالعه یک شرکت غیرمالی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار اندونزی است و گزارش‌های پایداری متوالی از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ را منتشر می‌کند. نتایج مطالعه شواهد تجربی ارائه می‌کند که مالکیت نهادی تأثیر مثبتی بر گزارش‌دهی پایداری دارد. هر چه درصد مالکیت سهام توسط مؤسسه بیشتر باشد، گزارش پایداری بهتر است. در همین حال، عدم اطمینان محیطی مالکیت نهادی گزارش پایداری را با در نظر گرفتن عوامل خارجی به عنوان متغیرهای تعدیل‌کننده تعدیل نمی‌کند. **نچیتا**^۲ (۲۰۲۱) پژوهشی را با عنوان «تجزیه و تحلیل در گزارش پایداری و شیوه‌های مدیریت سود. شواهدی از اقتصاد در حال ظهور» انجام داد. یافته‌های تحقیق بر کاهش استفاده از روش‌های هموارسازی درآمد توسط شرکت‌های نمونه در دوره پس از پذیرش ۲۰۱۷-۲۰۱۹، در مقایسه با دوره قبل از اجرای دستورالعمل اتحادیه اروپا در رابطه با افشای اجباری اطلاعات غیرمالی، ۲۰۱۵-۲۰۱۶ تأکید می‌کند؛ بنابراین، شرکت‌هایی که با شفافیت

1. Delfy & Bimo
2. Nechita

بالا تر از نظر گزارش پایداری مشخص می شوند، تمایل کمتری به مشارکت در شیوه های مدیریت سود دارند. **گرمالدی و همکاران**^۱ (۲۰۲۰) پژوهشی را تحت عنوان «تعامل پایداری و مدیریت سود: شرکت های ایتالیایی» انجام دادند. نتایج نشان می دهد که یک رابطه منفی جزئی بین مشارکت پایداری و شیوه های مدیریت سود وجود دارد. در واقع، شواهد ما نشان می دهد که شرکت هایی که با سطح بالاتر تعامل پایدار مشخص می شوند، کمتر مستعد پیشرفت شیوه های مدیریت سود هستند.

فرضیه های پژوهش

- (۱) مالکیت مدیریتی بر گزارش پایداری تأثیر معناداری دارد.
- (۲) مالکیت نهادی بر گزارش پایداری تأثیر معناداری دارد.
- (۳) گزارش پایداری بر مدیریت سود تأثیر منفی دارد.

نحوه اندازه گیری متغیرهای پژوهش

متغیر وابسته

مدیریت سود ($EM_{i,t}$)

در پژوهش حاضر، سطح ارقام تعهدی اختیاری به عنوان شاخصی از مدیریت سود در نظر گرفته می شود که برای اندازه گیری آن از مدل جونز^۲ (۱۹۹۱) و بر مبنای رابطه زیر استفاده می گردد:

که در این مدل

TACC: نشان دهنده کل ارقام تعهدی.

ΔREV : تغییرات کل درآمد فروش سال جاری نسبت به سال قبل.

PPE: ناخالص دارایی های ثابت مشهود،

$A_{i,t-1}$: دارایی سال قبل شرکت،

CFO: وجه نقد حاصل از عملیات و

OI: سود می باشد.

متغیرهای مستقل

مالکیت مدیریتی ($MO_{i,t}$)

درصد سهام نگهداری شده توسط تمام مدیران که به صورت مالکیت مستقیم در پایان سال مالی می باشد (ایندی و همکاران، ۲۰۲۲).

مالکیت نهادی ($IO_{i,t}$)

برابر است با مجموع درصد سهام نگهداری شده توسط سهامداران نهادی شرکت. مؤسسات سرمایه گذاری، نهادهای عمومی غیر دولتی و یا سایر شرکت های تجاری از جمله سهامداران نهادی محسوب می شوند.

متغیر میانجی

گزارش پایداری (SR_{i,t})

درصد سهام نگهداری شده توسط تمام مدیران که به صورت مالکیت مستقیم در پایان سال مالی می باشد (ایندی و همکاران، ۲۰۲۲):

پژوهش حاضر به منظور محاسبه شاخص گزارشگری پایداری شرکت ها با توجه به ماهیت افشاگری در ایران از چک لیست افشای گزارشگری پایداری سازمان گزارشگری جهانی که در پژوهش های رضایی پسته نویی و صفری گرایلی (۱۳۹۸) معصومی و همکاران (۱۳۹۷) و ییلوئی خملوئی و همکاران (۱۳۹۷) که با توجه به محیط گزارشگری ایران تعدیل شده است استفاده خواهد شد بطوری که ابتدا با مشاهده صورت های مالی یادداشت های توضیحی و گزارش فعالیت هیئت مدیره شرکت های نمونه وجود یا نبود اقلام موجود در چک لیست بررسی خواهد گردید. بطوری که اگر اقلام پایداری طبق چک لیست ها افشا شده، باشند امتیاز یک و اگر افشا نشده باشند امتیاز صفر در نظر گرفته خواهد شد. در نهایت امتیاز گزارشگری پایداری هر شرکت از تقسیم جمع امتیاز متعلق به هر شرکت بر کل موارد قابل افشا بدست خواهد آمد.

$$EADit = \left[\sum_{ni=1} X_i \right] / n$$

که در رابطه فوق، EADit امتیاز گزارشگری پایداری زیست محیطی شرکت i در سال t. Xi امتیازدهی بر اساس شاخص های چک لیست برای هر شرکت خواهد بود.

نگاره (۱): اندازه گیری متغیرهای کنترلی پژوهش

متغیرهای کنترلی	معادل انگلیسی	نحوه محاسبه متغیر	علامت اختصاری
اندازه شرکت	SIZE	با استفاده از لگاریتم طبیعی دارایی های شرکت اندازه گیری می شود	SIZE _{i,t}
اهرم مالی	LEVERAGE	به وسیله تقسیم مجموع بدهی ها به مجموع دارایی ها اندازه گیری می شود.	LEVERAGE _{i,t}
نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری	market-to-book ratio	با استفاده از تقسیم ارزش بازار (ارزش دفتری بدهی + تعداد سهام * ارزش بازار هر سهم) به ارزش دفتری به حاصل می شود.	MTB _{i,t}
نسبت سرمایه در گردش خالص	Net working capital	از نسبت تفاوت دارایی ها و بدهی های جاری به کل دارایی بدست می آید.	NWC _{i,t}

مدل‌های رگرسیونی پژوهش

مدل رگرسیونی برای آزمون فرضیه (۱):

(۱) مالکیت مدیریتی بر گزارش پایداری تأثیر معناداری دارد.

$$SR_{i,t} = Y_0 + Y_1 MO_{i,t} + Y_2 SIZE_{i,t} + Y_3 LEV_{i,t} + Y_4 MTB_{i,t} + Y_5 NWC_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

مدل رگرسیونی برای آزمون فرضیه (۲):

(۲) مالکیت نهادی بر گزارش پایداری تأثیر معناداری دارد.

$$SR_{i,t} = Y_0 + Y_1 IO_{i,t} + Y_2 SIZE_{i,t} + Y_3 LEV_{i,t} + Y_4 MTB_{i,t} + Y_5 NWC_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

مدل رگرسیونی برای آزمون فرضیه (۳):

گزارش پایداری بر مدیریت سود تأثیر منفی دارد.

$$EM_{i,t} = Y_0 + Y_1 SR_{i,t} + Y_2 SIZE_{i,t} + Y_3 LEV_{i,t} + Y_4 MTB_{i,t} + Y_5 NWC_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر بر مبنای هدف، از نوع کاربردی به شمار می‌آید. پژوهش حاضر از نقطه نظر روش استنتاج، از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد. این نوع از پژوهش مشتمل بر گردآوری اطلاعات دقیق به منظور آزمون فرضیه یا پاسخ به سؤالات مربوط به وضعیت فعلی موضوع مورد مطالعه می‌باشد. این پژوهش از دیدگاه فرآیند اجرایی از نوع پژوهش علی-همبستگی که با بهره‌گیری از اطلاعات تاریخی گذشته (شبه تجربی) و بر اساس استدلال قیاسی-استقرایی صورت می‌پذیرد که هدف از آن آزمون فرضیات بیان شده در جهت مشاهده رابطه علی میان متغیرهای مستقل و میزان اثرگذاری آن‌ها بر متغیر وابسته و کشف میزان همبستگی میان متغیرها است. در تحلیل داده‌ها از روش‌های همبستگی و رگرسیون داده‌های ترکیبی با اثرات ثابت به وسیله نرم‌افزار ایویوز ۱۱ استفاده شده است. نوع داده‌ها دست دوم می‌باشد و برای جمع‌آوری اطلاعات مالی از اطلاعات و ارقام موجود در بورس اوراق بهادار تهران استفاده خواهد شد. به همین جهت اطلاعات مورد نیاز، از گزارش‌های مالی منتشر شده از سوی شرکت‌ها، سایت رسمی بورس اوراق بهادار تهران و همچنین از نرم‌افزار بانک اطلاعاتی رهاورد نوین استخراج می‌شود. قلمرو تحقیق بازه زمانی ۷ ساله از ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ را در بر گرفته و مکان تحقیق بورس اوراق بهادار تهران و شرکت‌های پذیرفته شده در بورس می‌باشد.

تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش آمار توصیفی

نگاره (۲): آمار توصیفی متغیرهای کمی پژوهش

متغیر	نماد متغیر	میانگین	میانه	حد ادا ثر	حداقل	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
اهرم مالی	LEV	۰,۵۵۳	۰,۵۵۲	۱,۵۶۷	۰,۰۳۱	۰,۲۱۴	۰,۱۷۵	۳,۴۱۵
نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری	MB	۳,۵۵۱	۲,۴۲۲	۲۷,۰۴۰	-۲۰,۹۱	۴,۱۰۳	۱,۹۷	۱۲,۹۱
اندازه شرکت	SIZE	۱۴,۷۶	۱۴,۵۳	۲۱,۳۲	۱۰,۵۳	۱,۶۱۱	۰,۷۹۸	۴,۱۶۵
مدیریت سود	EM	-۰,۰۰۰۸	۰,۰۰۰۶	۰,۴۳۰	-۰,۴۶۱	۰,۱۲۵	-۰,۳۵۳	۳,۶۷۰
مالکیت مدیریتی	MO	۰,۵۱	۰,۶۰	۰,۹۸	۰,۰۰۰	۰,۳۲	-۰,۲۹	۱,۵۷
گزارشگری پایدار	SR	۰,۲۴	۰,۲۵	۰,۵۵	۰,۰۳۷	۰,۱۲	۰,۱۷	۲,۳۴
نسبت سرمایه در گردش خالص	NWC	۰,۱۷	۰,۱۷۹	۰,۸۳	-۰,۸۴	۰,۲۴	-۰,۲۷	۳,۵۸
مالکیت نهادی	OWNER	۰,۵۹	۰,۷۴	۰,۹۸	۰,۰۰۰	۰,۳۳	-۰,۸۶	۲,۲۱۵

از بین شاخص‌های مرکزی بیان شده میانگین مهم‌ترین آن‌ها محسوب می‌شود که نشان‌دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است. میانگین شاخص مناسبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌ها است. برای مثال میانگین متغیر اهرم مالی، برابر ۰/۵۵۳ می‌باشد که نشان می‌دهد بیشتر داده‌های مربوط به این متغیر حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. میانه یکی دیگر از شاخص‌های مرکزی است. همانگونه که در نگاره (۲) مشاهده می‌شود میانه همین متغیر برابر با ۰/۵۵۲ است که نشان می‌دهد نیمی از داده‌های این متغیر کمتر از این و نیمی دیگر بیشتر از این مقدار می‌باشد. با توجه به اینکه سنجش اهرم مالی از تقسیم بدهی بر دارایی حاصل می‌شود.

آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

قبل از تخمین مدل، باید داده‌ها از لحاظ پایایی مورد آزمون قرار گیرند. مانا بودن متغیرها باعث بروز مشکل رگرسیون کاذب می‌شود. در این پژوهش به منظور تشخیص مانایی متغیرها از آزمون لیون، لین و چاو و وایم، پسران وشین استفاده می‌کنیم. نتایج آزمون پایایی داده‌ها به صورت خلاصه در نگاره (۳) گزارش شده است:

نگاره (۳): آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

متغیر	علامت	مقدار آماره لوین، لین و چو	احتمال آماره لوین، لین و چو
اهرم مالی	LEV	-۱۱,۷۲	۰,۰۰۰
نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری	MB	-۴۳,۰۲	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	-۲۰,۹۹	۰,۰۳۰
مدیریت سود	EM	-۴۸,۶۲	۰,۰۰۰
مالکیت مدیریتی	MO	-۸,۰۷	۰,۰۰۰
گزارشگری پایدار	SR	-۱۶,۲۹	۰,۰۰۰
نسبت سرمایه در گردش خالص	NWC	-۵,۶۴	۰,۰۰۰
مالکیت نهادی	OWNER	-۸,۷۵	۰,۰۰۰

همانطور که از نتایج آزمون لیون، لین و چاو در نگاره (۳) مشخص است تمامی داده‌ها در سطح معناداری ۵ درصد پایا هستند.

آزمون نرمال بودن متغیرهای پژوهش

اولین مرحله جهت آغاز فرآیند آزمون فرضیه‌ها، بررسی نرمال بودن داده‌ها است. برای بررسی نرمال بودن داده‌ها فرضیاتی به شکل زیر صورت بندی شده است:

H_0 : توزیع داده‌ها نرمال است:

H_1 : توزیع داده‌ها نرمال نیست:

برای آزمون فرضیه فوق از آزمون جاک برا استفاده شده است که نتایج در نگاره (۴) ارائه شده است:

نگاره (۴): آزمون نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیر	علامت	مقدار جاک برا	احتمال جاک برا
اهرم مالی	LEV	۱۶,۷۹	۰/۰۰۰
نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری	MB	۶۴۴۳,۱۶	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	۲۲۱,۲۶	۰/۰۰۰
مدیریت سود	EM	۵۳,۷۶	۰/۰۰۰
مالکیت مدیریتی	MO	۱۳۴,۴۶	۰,۰۰۰
گزارشگری پایدار	SR	۳۱,۴۶	۰,۰۰۰
نسبت سرمایه در گردش خالص	NWC	۳۶,۷۶	۰,۰۰۰
مالکیت نهادی	OWNER	۲۰۳,۵۸	۰,۰۰۰

نتایج آماره جاک برا حاکی از نرمال نبودن متغیرهای پژوهش طی دوره پژوهش است؛ که سطح معنی داری در هر کدام از متغیرها همگی کوچکتر از ۰/۰۵ می باشند، پس با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت این متغیرها دارای توزیع نرمال نمی باشند. ولی طبق نظریه استیونس (۲۰۰۲)، هرگاه در پژوهش حجم نمونه بالا باشد، بالا بودن حجم نمونه، مشکل غیرنرمال بودن ویژگی مورد تحقیق را حل کرده است. استیونس معتقد است که براساس قضیه حد مرکزی حتی جامعه هایی که دارای توزیع نرمال نیستند در شرایطی که نمونه هایی با حجم بالا از آنها انتخاب شود، توزیع نمونه گیری آنها توزیع نرمال می شود. در نتیجه می توان از آزمونهای پارامتری برای تحلیل همه فرضیه های تحقیق حاضر استفاده نمود.

نتایج آزمون فرضیه پژوهش

نتایج آزمون انتخاب نوع داده ها مدل در نگاره (۵) ارائه شده است.

نگاره (۵): نتایج آزمون F لیمیر و آزمون هاسمن

نتیجه	معناداری	آماره	آزمون	
تایید مدل ترکیبی (پانل) در برابر مدل تلفیقی	(۰,۰۰۰)	۵,۷۳	آزمون F- لیمیر (چاو)	مدل فرضیه اول
تایید اثرات ثابت در مقابل اثرات تصادفی	۰,۰۰۰	۳۶,۳۳	آزمون هاسمن	
تایید مدل ترکیبی (پانل) در برابر مدل تلفیقی	۰,۰۰۰	۵,۵۵	آزمون F- لیمیر (چاو)	مدل فرضیه دوم
تایید اثرات ثابت در مقابل اثرات تصادفی	۰,۰۰۰	۳۶,۶۴	آزمون هاسمن	
تایید مدل تلفیقی (پولد) در مقابل مدل ترکیبی (پانل)	۰,۷۸	۰,۹۰۳	آزمون F- لیمیر (چاو)	مدل فرضیه سوم
-	-	-	آزمون هاسمن	

نتایج آزمون لیمیر که در نگاره (۵) ارائه شده است، نشان می دهد که احتمال آماره آزمون F لیمیر کمتر از ۵ درصد می باشد و لذا برای تخمین مدل از روش ترکیبی استفاده می شود. به این منظور مدل با استفاده از روش اثرات ثابت تخمین زده شد لیکن قبل از بررسی ضرایب ضروری است از تامین فروض کلاسیک در این مدل مطمئن شویم.

آزمون ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی

یکی از فروض کلاسیک، آزمون ناهمسانی واریانس می باشد. در این پژوهش برای بررسی این موضوع از آزمون والد تعدیل شده استفاده شده است. همچنین با توجه به تأثیر مهم ناهمسانی واریانس بر برآورد انحراف معیار ضرایب و همچنین مسأله استنباط آماری، لازم است قبل از پرداختن به هرگونه تخمین، درمورد وجود یا عدم وجود ناهمسانی واریانس نیز تحقیق شود. نتایج این دو آزمون در جدول زیر ارائه شده است.

نگاره (۶): نتایج حاصل از آزمون ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی

احتمال	مقدار	آزمون ناهمسانی واریانس	احتمال	مقدار	آزمون خودهمبستگی	مدل فرضیه
۰,۰۰۰	۲,۹۴	وایت	۰/۰۰۰	۹۰۵,۲۴	گادفری	مدل فرضیه ۱
۰,۰۰۰	۲,۶۰۷	وایت	۰,۰۰۰	۹۲۰,۴۱	گادفری	مدل فرضیه ۲
۰,۱۸	۱,۲۷	وایت	۰,۱۴	۱,۹۳	گادفری	مدل فرضیه ۳

نتایج آزمون گادفری و وایت برای فرضیه اول و دوم به ترتیب حاکی از وجود خودهمبستگی سریالی (نوع دوم) و ناهمسانی واریانس در مدل رگرسیونی است؛ که به منظور رفع خودهمبستگی از $AR(1)$ استفاده شده است و به منظور رفع ناهمسانی از وزن دهی استفاده شده است؛ و در نهایت مدل نهایی آزمون فرضیه ها تخمین زده شده است.

آزمون نرمال بودن جملات باقیمانده مدل های پژوهش

یکی دیگر از فروض کلاسیک آزمون نرمال بودن جملات باقیمانده مدل های پژوهش می باشد. در این پژوهش برای بررسی این موضوع از آزمون آماره جارک برا استفاده شده است.

نگاره (۷): نتایج حاصل نرمالیتی

سطح معناداری	آماره جارک برا	آزمون نرمال بودن
۰,۱۰۹	۴,۴۱	مدل فرضیه ۱
۰,۱۰۴	۴,۵۱	مدل فرضیه ۲
۰,۰۲۲	۷,۶۲	مدل فرضیه ۳

نتایج حاصل از نگاره (۷) بیانگر این موضوع است که احتمال آماره آماره جارک برا در مدل اول کمتر از ۰/۰۵ است که حاکی از نرمال نبودن جملات باقیمانده مدل می باشد. با توجه اینکه تمامی موارد فروض کلاسیک رعایت شده است و تعداد مشاهدات بیشتر می باشد لذا می توان از نرمال نبودن جملات خطا چشم پوشی کرد. احتمال آماره آماره جارک برا در مدل دوم و اول بیشتر از ۰/۰۵ است که حاکی از نرمال بودن جملات باقیمانده مدل می باشد.

آزمون فرضیه های پژوهش

نتایج برآورد مدل برای فرضیه نخست

فرضیه اول: مالکیت مدیریتی بر گزارش پایداری تأثیر معناداری دارد.

برای آزمون این فرضیه از مدل شماره (۱) استفاده شده است:

$$SR_{i,t} = Y_0 + Y_1 MO_{i,t} + Y_2 SIZE_{i,t} + Y_3 LEV_{i,t} + Y_4 MTB_{i,t} + Y_5 NWC_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

نگاره (۸): نتایج آزمون فرضیه اول

نام متغیر	نماد	ضریب (Beta)	آماره t	P-Value	عامل تورم واریانس (VIF)
مقدار ثابت	α	۰,۱۹۳	۳,۱۴	۰,۰۰۱	----
مالکیت مدیریتی	MO	-۰,۰۱۷	-۲,۰۲۷	۰,۰۴۲	۱,۰۰۵
اندازه شرکت	SIZE	۰,۰۰۱	۰,۴۷	۰,۶۳	۱,۰۳۶
اهرم مالی	LEV	۰,۰۵۶	۲,۶۳	۰,۰۰۸	۱,۳۱
نسبت ارزش بازار به دفتری	MB	۰,۰۰۰۳	۰,۹۷	۰,۳۲۷	۱,۰۲۱
نسبت سرمایه در گردش خالص	NWC	۰,۰۳۳	۱,۶۲	۰,۱۰۴	۱,۳۳۴
	AR(1)	۰,۵۷۹	۱۰,۹۰	۰,۰۰۰	
کل مدل رگرسیون	آماره F	P-Value	(D-W)	R^2 Adj R^2	
	۱۲,۵۴	۰,۰۰۰	۱,۹۴	$R^2 = ۰,۶۵$ = Adj $R^2 = ۰,۵۹$	

با توجه به نتایج آزمون فرضیه که در نگاره (۸) ارائه شده است نشان مقدار آماره، F برابر با ۱۲,۵۴ Prob محاسبه شده و برای آماره F مدل کمتر از سطح خطای ۵ درصد بوده و معنادار می‌باشد. معناداری آماره F نشان‌دهنده معناداری کل مدل است. ضریب متغیر مالکیت مدیریتی برابر با ۰,۰۱۷- بوده و با توجه به سطح خطای مورد پذیرش ۰,۰۴۲ که کمتر از پنج درصد است، معنی دار می‌باشد؛ لذا نتایج نشان می‌دهد که مالکیت مدیریتی بر گزارش پایداری تاثیر معنی دار و منفی وجود دارد.

مقدار آماره دوربین واتسون برابر ۱,۹۴ که در بازه ۱,۵ تا ۲,۵ قرار دارد و بیانگر عدم وجود خودهمبستگی بین جملات خطا در رگرسیون است. میزان ضریب تعیین و ضریب تعدیل شده به ترتیب ۰,۵۹ و ۰,۶۵ هستند که نشان می‌دهد تقریباً ۵۹ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیر مستقل و متغیرهای کنترلی قابل تبیین است. با توجه به اینکه مقادیر آماره VIF برای همه متغیرها کمتر از ۱۰ می‌باشد، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که بین متغیرهای مستقل تحقیق همخطی وجود ندارد. با توجه به آماره دوربین-واتسون، فاقد مشکل خودهمبستگی است.

نتایج برآورد مدل برای فرضیه دوم

فرضیه دوم: مالکیت نهادی بر گزارش پایداری تاثیر معناداری دارد.

برای آزمون این فرضیه از مدل شماره (۲) استفاده شده است:

$$SR_{i,t} = Y_0 + Y_1 IO_{i,t} + Y_2 SIZE_{i,t} + Y_3 LEV_{i,t} + Y_4 MTB_{i,t} + Y_5 NWC_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

نگاره (۹): نتایج آزمون فرضیه دوم

نام متغیر	نماد	ضریب (Beta)	آماره t	P-Value	عامل تورم واریانس (VIF)
مقدار ثابت	α	۰,۱۷۳	۵,۵۵	۰,۰۰۰	----
مالکیت نهادی	OWNER	۰,۰۰۵	۱,۹۸	۰,۰۴۷	۱,۰۲۳
اندازه شرکت	SIZE	۰,۰۰۳	۱,۸۴	۰,۰۶۵	۱,۰۴۷
اهرم مالی	LEV	۰,۰۳۹	۲,۹۱۳	۰,۰۰۳	۱,۳۱
نسبت ارزش بازار به دفتری	MB	-۰,۰۰۰۲	-۱,۶۰۷	۰,۱۰۸	۱,۰۲۵
نسبت سرمایه در گردش خالص	NWC	۰,۰۱۴	۲,۷۰۸	۰,۰۰۶	۱,۳۳۸
	AR(1)	۰,۵۹۹	۱۲,۰۱۴	۰,۰۰۰	
کل مدل رگرسیون	آماره F	P-Value	(D-W)		R^2 $AdjR^2$
	۸۸,۴۲	۰,۰۰۰	۱,۹۷۲		$R^2 = ۰,۶۲$ $= AdjR^2 ۰,۵۱$

با توجه به نتایج آزمون فرضیه که در نگاره (۹) ارائه شده است نشان می‌دهد احتمال آماره آزمون F لیمیر کمتر از ۵ درصد می‌باشد و لذا برای تخمین مدل از روش ترکیبی استفاده می‌شود. نتایج آزمون هاسمن کمتر از ۵ درصد است بنابراین اثرات ثابت استفاده می‌شود. همچنین، مقدار آماره F برابر با ۸۸,۴۲ محاسبه شده و برای آماره F مدل کمتر از سطح خطای ۵ درصد بوده و معنادار می‌باشد. معناداری آماره F نشان‌دهنده معناداری کل مدل است. ضریب متغیر ضریب متغیر مالکیت نهادی برابر با ۰,۰۰۵ بوده و با توجه به سطح خطای مورد پذیرش ۰,۰۴۷ که کمتر از پنج درصد است، معنی‌دار می‌باشد؛ لذا نتایج نشان می‌دهد که مالکیت نهادی بر گزارش پایداری تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد.

نتایج برآورد مدل برای فرضیه سوم

فرضیه سوم: گزارش پایداری بر مدیریت سود تأثیر منفی دارد.

برای آزمون این فرضیه از مدل شماره (۳) استفاده شده است:

$$EM_{i,t} = Y_0 + Y_1 SR_{i,t} + Y_2 SIZE_{i,t} + Y_3 LEV_{i,t} + Y_4 MTB_{i,t} + Y_5 NWC_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

نگاره (۱۰): نتایج آزمون فرضیه سوم

نام متغیر	نماد	ضریب (Beta)	آماره t	P-Value	عامل تورم واریانس (VIF)
مقدار ثابت	α	۰,۰۱۸	۰,۵۹	۰,۵۴	----
گزارشگری پایدار	SR	۰,۰۳۶	۱,۳۳۰	۰,۱۸	۱,۰۲۳
اندازه شرکت	SIZE	۰,۰۰۰۲	۰,۱۴۸	۰,۸۸	۱,۰۴۷
اهرم مالی	LEV	-۰,۰۴۴	-۳,۶۵	۰,۰۰۰	۱,۳۱
نسبت ارزش بازار به دفتری	MB	-۰,۰۰۰۷	-۰,۷۲	۰,۴۶	۱,۰۲۵
نسبت سرمایه در گردش خالص	NWC	-۰,۰۱۰	-۰,۸۸	۰,۳۷	۱,۳۳۸
کل مدل رگرسیون	آماره F	P-Value	(D-W)		R^2 $AdjR^2$
	۶,۴۲	۰,۰۰۰	۱,۹۲		$R^2=۰,۱۷$ $= AdjR^2 ۰,۱۰$

مقدار آماره، F برابر با ۶,۴۲ Prob محاسبه شده و برای آماره F مدل کمتر از سطح خطای ۵ درصد بوده و معنادار می‌باشد. معناداری آماره F نشان‌دهنده معناداری کل مدل است. ضریب متغیر ضریب متغیر گزارشگری پایدار برابر با ۰,۰۳۶ بوده و با توجه به سطح خطای مورد پذیرش ۰,۱۸ که بیشتر از پنج درصد است، معنی دار نمی‌باشد؛ لذا نتایج نشان می‌دهد که گزارش پایداری بر مدیریت سود تاثیر معنی داری ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری

بحث و بررسی فرضیه نخست پژوهش

فرضیه اول پیش‌بینی می‌کند که مالکیت مدیریتی بر گزارش‌دهی پایداری تأثیر دارد. نتایج آزمون فرضیه‌ها در این پژوهش نشان می‌دهد که مالکیت مدیریتی بر گزارش پایداری تأثیر معنی دار و منفی دارد. در این خصوص، نظریه سهامداران توضیح می‌دهد که مشارکت سهامداران که یکی از آن‌ها مدیریتی است برای دستیابی به اهداف شرکت بسیار مهم است. هر چه مالکیت مدیریتی در شرکت بیشتر باشد، افشای گزارش پایداری را افزایش می‌دهد؛ اما نتایج این تحقیق با این نظریه همخوانی ندارد. چرا که نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که مالکیت مدیریتی در شرکت باعث افزایش افشای گزارش‌دهی پایداری نمی‌شود و حتی تأثیر منفی نیز دارد. محقق دریافت که مالکیت مدیریتی در شرکت‌های مورد مطالعه کماکان، بسیار اندک است و همه شرکت‌ها سهامی در اختیار مدیران ندارند. بر این اساس می‌توان گفت

که شرکت‌های تحت بررسی، نظارتی از سوی مدیریت ندارند که بیشتر به فعالیت‌ها و افشای گزارش‌دهی پایداری مربوط می‌شود؛ بنابراین، مدیران موظفند در مورد چگونگی توسعه یک شرکت فکر کنند زیرا مدیران افرادی هستند که یک فرآیند مدیریت را هم در تهیه گزارش‌های مالی و هم در سایر فرآیندهای مدیریتی تنظیم می‌کنند. در خصوص تطبیق یا عدم تطبیق نتایج با یافته‌های دیگر پژوهش‌ها، نتایج با یافته‌های پژوهشی یزدی و همکاران (۱۴۰۱)، ایندی و همکاران (۲۰۲۲)، لین و نگوین (۲۰۲۱) همخوانی ندارد.

بحث و بررسی فرضیه دوم پژوهش

فرضیه دوم پیش‌بینی می‌کند که مالکیت نهادی بر گزارش‌دهی پایداری تأثیر دارد و نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که مالکیت نهادی بر گزارش‌دهی پایداری تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد. بر اساس تئوری ذینفعان، مالکیت نهادی حق کنترل مدیریت را از طریق یک فرآیند نظارت موثر دارد. نتایج این مطالعه با این نظریه مطابقت دارد که در آن مالکیت نهادی بر افشای گزارش‌دهی پایداری تأثیر معنی‌داری دارد.

در خصوص تطبیق یا عدم تطبیق نتایج با یافته‌های دیگر پژوهش‌ها، نتایج با یافته‌های پژوهشی صراف و همکاران (۱۴۰۱)، دباغ و همکاران (۱۴۰۰)، ایندی و همکاران (۲۰۲۲)، قاسم و همکاران (۲۰۲۲) و لین و نگوین (۲۰۲۱)، دلفی و بیمو (۲۰۲۱) همسو می‌باشد.

بحث و بررسی فرضیه سوم پژوهش

فرضیه سوم پیش‌بینی می‌کند که گزارش‌دهی پایداری تأثیر منفی بر مدیریت سود دارد و نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که گزارش‌دهی پایداری تأثیر معنی‌داری بر مدیریت سود ندارد. بر اساس نظریه سهامداران، پارادایم پذیرفته شده برای توضیح این موضوع است که چرا شرکت‌ها در فعالیت‌های اجتماعی و زیست محیطی به عنوان یک استراتژی برای به حداکثر رساندن بازده سرمایه‌گذاری بلندمدت و موفقیت تجاری پایدار شرکت می‌کنند. منافع هر گروه از ذینفعان به دقت مطالعه شده و در استراتژی شرکت گنجانده می‌شود. مدیران شرکت با گنجاندن اطلاعات بیشتر مورد نیاز طرف‌های خارجی در افشای گزارش پایداری، شفافیت بیشتری را ایجاد می‌کنند و شفافیت بیشتر توسط شرکت باعث می‌شود مدیران در مدیریت سود شرکت نکنند.

در خصوص تطبیق یا عدم تطبیق نتایج با یافته‌های دیگر پژوهش‌ها، نتایج با یافته‌های پژوهشی گیلانی‌نیا و دکامی (۱۳۹۹)؛ حسنی (۱۳۹۹)، ایندی و همکاران (۲۰۲۲)، نجیثا (۲۰۲۱) و گرمالدی و همکاران (۲۰۲۰)، همسو نمی‌باشد.

پیشنهادات بر اساس نتایج حاصل از پژوهش

(۱) با توجه به اندازه نسبتاً محدود سرمایه‌گذاران نهادی در بازار سرمایه کشور، پیشنهاد می‌شود ارتقای مالکیت نهادی در بازار سرمایه به عنوان یکی از استراتژی‌های بالقوه برای تشویق شرکت‌ها و به منظور افزایش شفافیت شرکتی در نظر گرفته شود. علاوه بر این، به منظور مشروعیت بخشیدن به فعالیت‌های مورد نظر، مدیریت شرکت‌های مورد بررسی باید فعالیت‌های تجاری پایدار را ادغام کرده و اطلاعات پایداری بیشتری را افشا کنند.

- (۲) پیشنهاد می شود مدیریت شرکت های بورسی بر ارزش طرح های مسوولیت اجتماعی و پایداری تمرکز بیشتری داشته باشند و از چگونگی افزایش اعتبار افشای غیرمالی آگاه باشند.
- (۳) شرکت های بورسی باید ترجیحات سرمایه گذاران نهادی مختلف را با توجه به پایداری شرکت در هنگام تدوین سیاست های خود و به منظور گزارش دهی داوطلبانه پایداری در نظر بگیرند.
- (۴) پیشنهاد می شود سازوکارهای مشخص و مدونی از سوی قانونگذاران و متولیان سازمان بورس به منظور نظم-دهی بیشتر به گزارشگری های پایداری در نظر گرفته شود تا از این مسیر بتوان بر فرآیند مدیریت سود نیز کنترل بیشتری را اعمال نمود.

محدودیت های پژوهش

- در صورتی که قلمرو زمانی پژوهش، برای دوره طولانی تر در نظر گرفته می شد، ممکن بود نتایج، قابلیت تعمیم بیشتری داشته باشد. لیکن در صورتی که سال های بیشتری برای گزینش نمونه در نظر گرفته می شد.
- یافته های این پژوهش قابل تعمیم به شرکت های بیرون از بورس اوراق بهادار نمی باشد.
- در این پژوهش از روش حذف منظم برای نمونه گیری استفاده شده است و برخی از صنایع از نمونه آماری حذف شده اند، لذا نتایج به دست آمده قابلیت تعمیم به تمامی صنایع را ندارد.
- داده های استخراج شده از صورت های مالی شرکت ها، از بابت تورم تعدیل نگردیده است. در صورت تعدیل اطلاعات مذکور، ممکن است نتایج متفاوتی از نتایج فعلی حاصل شود.

منابع

- حسینی، محسن. (۱۳۹۹). اثر مسوولیت اجتماعی راهبردی بر عملکرد مالی و ضریب واکنش سود شرکت ها. حسابداری و منافع اجتماعی، ۱۰(۴)، ۱-۲۶.
- خان احمدی، محبوبه، دستگیر، محسن، علی احمدی، سعید. (۱۴۰۰). بررسی ارتباط سودآوری و شهرت شرکت بر افشای مسوولیت اجتماعی شرکتی در ایران. اقتصاد مالی، ۱۵(۵۵)، ۲۶۹-۲۹۶.
- دباغ، رحیم و مولایی، حبیب و علیزاده حصار، رضا. (۱۴۰۰). تاثیر مالکیت نهادی بر رابطه بین خودشیفتگی مدیران و مسوولیت پذیری اجتماعی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اولین همایش ملی اقتصاد، مدیریت و مهندسی مالی با تاکید بر تولید، پشتیبانی ها و مانع زدایی ها، ارومیه.
- صراف، فاطمه؛ کریمی، مجتبی و بشارت، پور فاطمه. (۱۴۰۱). تاثیر افق مالکیت نهادی بر مسوولیت اجتماعی و ارزش سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. نشریه: اقتصاد مالی (اقتصاد مالی و توسعه)، ۱۶(۵۸)، ۱۷۳-۱۹۲.
- گیلانی نیا، بهنام و دکامی، ساناز. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین بیش نمایی سود، ریسک و مسوولیت اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

یزدی، روزبه، خلیل زاده، سیدمحمدرضا، اسلامی مفیدآبادی، حسین. (۱۴۰۱). نقش نفوذ ذی‌نفعان بر رابطه بین قدرت مدیرعامل و مسئولیت اجتماعی شرکت. قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری و حسابرسی، ۱(۲)، ۵۹-۹۸.

Aliniar, D., & Wahyuni, S. (2017). Pengaruh Mekanisme Good Corporate Governance (Gcg) Dan Ukuran Perusahaan Terhadap Kualitas Pengungkapan Sustainability Report Pada Perusahaan Terdaftar Di Bei. *Kompartemen: Jurnal Ilmiah Akuntansi*, 15(1).

Amar, B. A., & Chakroun, S. (2018). Do dimensions of corporate social responsibility affect earnings management?: Evidence from France. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 16(2), 348-370.

Aniktia, R. M. K. (2015). Pengaruh Mekaniseme Good Corporate Governance Dan Kinerja Keuangan Terhadap Pengungkapan Sustainability Report. *Accounting Analysis Journal*, 4(3), 1-10.

Aziz, A. (2014). Analisis Pengaruh Good Corporate Governance (Gcg) Terhadap Kualitas Pengungkapan Sustainability Report. *Jurnal Audit Dan Akuntansi Fakultas Ekonomi Universitas Tanjungpura*, 3(2), 65-84.

Berg, F., Kölbel, J. F., & Rigobon, R. (2022). Aggregate Confusion: The Divergence of ESG Ratings [Corporate social responsibility and firm risk: theory and empirical evidence]. *Review of Finance*, 26(6), 1315-1344.

Chen, R. C., & Hung, S. W. (2021). Exploring the impact of corporate social responsibility on real earning management and discretionary accruals. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 28(1), 333-351.

Cho, J., & Ryu, H. (2022). Impact of Managerial Ownership on Corporate Social Responsibility in Korea. *Sustainability*, 14(9), 5347.

Cug, J., & Cugova, A. (2021). Relationship between earnings management and earnings quality in the globalized business environment. In *SHS Web of Conferences* (Vol. 92, p. 02011). EDP Sciences.

Dakhli, A. (2021). The impact of ownership structure on corporate social responsibility: the moderating role of financial performance. *Society and Business Review*.

Delfy, D., & Bimo, I. D. (2021). The Institutional Ownership and Disclosure of Sustainability Report with Environmental Uncertainty as Moderation Variables. *Accounting Analysis Journal*, 10(2), 143-149.

Dyck, A., Lins, K. V., Roth, L., & Wagner, H. F. (2019). Do institutional investors drive corporate social responsibility? International evidence. *Journal of financial economics*, 131(3), 693-714.

Faller, C. M., & zu Knyphausen-Aufseß, D. (2018). Does equity ownership matter for corporate social responsibility? A literature review of theories and recent empirical findings. *Journal of Business Ethics*, 150(1), 15-40.

Freeman, R. E., Harrison, J. S., Wicks, A. C., Parmar, B., & de Colle, S. (2010). Stakeholder theory: The state of the art. *The Academy of Management Annals*, 4(1).

Gao, S. S., & Zhang, J. J. (2006). Stakeholder engagement, social auditing and corporate sustainability. *Business Process Management Journal*, 12(6), 722-740.

Gras-Gil, E., Manzano, P. M., & Fernández, H.. (2016). Investigating the relationship between corporate social responsibility and earnings management: Evidence from Spain.

- BRQ Business Research Quarterly, 19(4), 289–299. BRQ Business Research Quarterly, 19(4), 289–299.
- Grimaldi, F., Caragnano, A., Zito, M., & Mariani, M. (2020). Sustainability engagement and earnings management: The Italian context. *Sustainability*, 12(12), 4881.
- Gumanti, T. A. (2000). Earnings Management: Suatu Telaah Pustaka. *Earnings Management: Suatu Telaah Pustaka. Jurnal Akuntansi Dan Keuangan*, 2(2), 104–115.
- Hasanah, N., Syam, D., & Jati, A. W. (2017). Pengaruh Corporate Governance terhadap Pengungkapan Sustainability Report pada Perusahaan di Indonesia. *Jurnal Reviu Akuntansi Dan Keuangan*, 5(1), 711–720.
- Herbert, S., & Mark, G. (2019). The Relationship Between Sustainability Reporting and Integrated Reporting: 2018 Southern African Accounting Association (SAAA) National Teaching and Learning and WC004. *Southern African Journal of Accountability and Auditing Research*, 4(2), 125–142.
- Indy, L. A., Uzliawati, L., & Mulyasari, W. (2022). The Effect of Managerial Ownership and Institutional Ownership on Sustainability Reporting and Their Impact on Earning Management. *Journal of Applied Business, Taxation and Economics Research*, 1(3), 243-256.
- Javeed, S. A., & Lefen, L. (2019). An analysis of corporate social responsibility and firm performance with moderating effects of CEO power and ownership structure: A case study of the manufacturing sector of Pakistan. *Sustainability*, 11(1), 248.
- Jones, J. J. (1991). Earnings management during import relief investigations. *Journal of accounting research*, 29(2), 193-228.
- Kaur, A & Lodhia, S. (2018). Stakeholder engagement in sustainability accounting and reporting: A study of Australian local councils. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 31(1), 338–368.
- Khatib, S. F., Abdullah, D. F., Elamer, A., & Hazaea, S. A. (2022). The development of corporate governance literature in Malaysia: a systematic literature review and research agenda. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*.
- Kjærland, F., Haugdal, A. T., Søndergaard, A., & Vågslid, A. (2020). Corporate governance and earnings management in a Nordic perspective: Evidence from the Oslo stock exchange. *Journal of Risk and Financial Management*, 13(11), 256.
- Lin, C. C., & Nguyen, T. P. (2022). The Impact of Ownership Structure on Corporate Social Responsibility Performance in Vietnam. *Sustainability*, 14(19), 12445.
- Nechita, E. (2021). Analysis on sustainability reporting and earnings management practices. Evidence from an emerging economy.
- Nurrahman, A. (2013). Pengaruh Kepemilikan Manajerial, Kepemilikan Institusional, Dan Kepemilikan Asing Terhadap Praktik Pengungkapan Sustainability Report Diponegoro. *Journal of Accounting*, 0(0), 273–285.
- Qasem, A., AL-Duais, S. D., Wan-Hussin, W. N., Bamahros, H. M., Alquhaif, A., & Thomran, M. (2022). Institutional Ownership Types and ESG Reporting: The Case of Saudi Listed Firms. *Sustainability*, 14(18), 11316.
- Qasem, A., AL-Duais, S. D., Wan-Hussin, W. N., Bamahros, H. M., Alquhaif, A., & Thomran, M. (2022). Institutional Ownership Types and ESG Reporting: The Case of Saudi Listed Firms. *Sustainability*, 14(18), 11316.

Suryani, A & Herianti, E. (2015). Pengaruh Pengungkapan Tanggung Jawab Sosial Perusahaan terhadap Koefisien Respon Laba dan Manajemen Laba (Studi Empiris pada Perusahaan Manufaktur yang Terdaftar di Bursa Efek Indonesia). *Simposium Nasional Akuntansi XVIII*, 3(2), 1–26.

Uyar, A., Karaman, A. S., & Kilic, M. (2021). Institutional drivers of sustainability reporting in the global tourism industry. *Tourism Economics*, 27(1), 105-128.